

KLAGANDE

Migrationsverket
Mottagningsenheten i Göteborg
428 80 Källered

MOTPART

Lidköpings kommun

Ombud: Therese Sjöberg
Överförmyndaren
531 88 Lidköping

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten i Göteborgs dom den 28 juni 2016
i mål nr 4737-15, se bilaga A

SAKEN

Ersättning för asylsökande

KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Kammarrätten upphäver förvaltningsrättens dom och fastställer
Migrationsverkets beslut.

YRKANDEN M.M.

Migrationsverket yrkar att kammarrätten fastställer verkets beslut och anför bl.a. följande. Åldersbedömning genomfördes av Migrationsverket i samband med att beslut fattades i sakfrågan, vilket överensstämmer med JO:s rekommendationer. Det är Migrationsverkets uppgift att bedöma identiteten och åldern på asylsökande. Bedömningen av åldern går inte att överklaga särskilt och gäller därmed omedelbart. Migrationsverkets inledande registrering av ålder leder, när det gäller ensamkommande barn,

till ett beslut om anvisning enligt 3 § andra stycket lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande m.fl. Beslutet är bindande för anvisad kommun och går inte att överklaga. En myndighet ska samtidigt göra självständiga bedömningar inom sitt ansvarsområde. En överförmyndare ska bl.a. bedöma behovet av god man utifrån förutsättningarna och omständigheterna i det enskilda ärendet.

Lidköpings kommun anser att överklagandet ska avslås och anför bl.a. följande.

Göta hovrätt har i ärende nr ÖÄ 2215-16 fastställt att godmanskap upphör när överförmyndaren beslutar om det. JO har vid flera tillfällen betonat vikten av att åldersbedömningen görs i samband med beslutet om asyl. Migrationsverket har dessutom uppgett att verkets åldersbedömning inte är bindande för annan myndighet innan det har vunnit laga kraft.

Utgångspunkten borde därmed fram till dess att det finns ett lagakraftvunnet överklagbart beslut vara att den ålder som den sökande uppgett vid ansökningstillfället godtas, om det inte är alldeles uppenbart att uppgiften är felaktig. Har överförmyndaren låtit godmanskapet upphöra med anledning av att Migrationsverket har bedömt att en person är vuxen och detta senare i processen visat sig vara fel, har överförmyndaren brustit i sin skyldighet att förordna god man.

Överförmyndaren har i detta fall låtit godmanskapet fortsätta efter det att Migrationsverket räknat upp åldern. Arvode har därmed utbetalats. Överförmyndaren bör därför ha rätt till ersättning.

SKÄLEN FÖR KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Migrationsverket har i beslut den 15 maj 2014 i ärendet om uppehållstillstånd m.m. slutligt tagit ställning till den berörda asylsökandens ålder och

funnit att han är äldre än 18 år. Enligt kammarrättens mening saknas det anledning att i detta mål, som enbart gäller frågan om en kommuns rätt till ersättning från staten för kostnad för god man, frångå denna bedömning. Till skillnad från förvaltningsrätten anser kammarrätten dock att det inte krävs att beslutet har vunnit laga kraft. Lidköpings kommuns ansökan om ersättning avser tid efter Migrationsverkets beslut och ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B (formulär 1).

Niclas Falkendal

Eva Bertelsen

referent

Roger Petersson

/Louise Berglund

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG**

Avd. 2

170 10

DOM
2016-06-28
Meddelad i
Göteborg

Bilaga A

Mål nr
4737-15

Sida 1 (6)

KLAGANDE

Lidköpings kommun
531 88 Lidköping

Ombud: Therese Sjöberg
Lidköpings kommun
Överförmyndaren
531 88 Lidköping

MOTPART

Migrationsverket
Mottagningsenheten i Göteborg
428 80 Källered

ÖVERKLAGAT BESLUT

Migrationsverkets beslut den 8 april 2015 dnr 7.3.3-2014-55636

SAKEN

Ersättning för asylsökande enligt förordningen (2002:1118) om statlig ersättning för asylsökande m.fl., förkortad asylersättningsförordningen

---

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten bifaller överklagandet och förklarar Lidköpings kommun berättigad till ersättning för arvode till god man om totalt 13 701 kr för den i målet aktuella perioden.

Dok.Id 401211

Postadress
Box 53197
400 15 Göteborg

Besöksadress
Sten Sturegatan 14

Telefon
031 - 732 70 00
E-post: forvaltningsrattenigoteborg@dom.se
www.forvaltningsrattenigoteborg.domstol.se

Telefax
031 - 711 78 59

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00-16:00

BAKGRUND

Lidköpings kommun ansökte om ersättning enligt asylersättningsförordningen avseende kostnader för god man till ett ensamkommande barn för perioderna den 4 september 2014–29 november 2014 om 13 701 kr.

Migrationsverket avslog ansökan och motiverade beslutet enligt följande. Den 15 maj 2014 skrev Migrationsverket upp ungdomens ålder och detta meddelades till *Lidköpings kommun* brevledes den 10 juni 2014. Ungdomen som avses är inte längre under 18 år och följaktligen inte längre ett ensamkommande barn.

YRKANDEN M.M.

Lidköpings kommun yrkar att ersättning ska beviljas enligt ansökan och anför i huvudsak följande. Innan beslutet om bl.a. utvisning, som innehåller uppräkningsav ålder till 18 år eller däröver, har vunnit laga kraft är den enskilde att anse som ett ensamkommande barn. Om det i ett beslut inte har förordnats att det ska gälla omedelbart blir beslutet gällande i och med att det har vunnit laga kraft. Det aktuella beslutet vari åldersuppräkningsav ålder har inte förordnats att vara gällande omedelbart. Det kan inte ha varit lagstiftarens mening att en enskild som räknats upp i ålder och samtidigt får avslag på sin ansökan om uppehållstillstånd ska stå utan vårdnadshavare eller god man under den ofta långa tid som ett överklagande kan ta. Risken finns att åldersuppräkningsav ålder är felaktig och att det således fortfarande rör sig om ett barn. Ett ensamkommande barn har rätt till skolgång. Om barnet räknas upp i ålder kan det därmed bli nekad skolgång eftersom barnet är att anse som vuxen. En felaktig åldersuppräkningsav ålder kan således innebära att barnet under den tid som beslutet prövas missar sin skolgång och samtidigt står utan vårdnadshavare eller god man. I denna ordning finns inget barnperspektiv. Migrationsverket anser att godmanskapet upphör per dag ålders-

uppräknigen skett och vidarebefordrar inte någon annan information till överförmyndaren eller den gode mannen. Det försvårar överförmyndarens och den gode mannens arbete. Ett exempel på detta är att Migrationsverket direkt efter att en åldersuppräkning skett ofta flyttar barnet från det boende barnet tidigare haft och barnet hamnar oftast då i en annan kommun. Överförmyndaren anser fortfarande att ett godmanskap föreligger men eftersom ingen information lämnats om vart barnet flyttats vet inte överförmyndaren vilken överförmyndare som är behörig. Den gode mannen kan inte heller sköta sitt arbete eftersom denne inte vet var barnet är. Regleringen kring godmanskap för ensamkommande barn är i övrigt utformad på så sätt att lagstiftaren har försäkrat sig om att barnet inte lämnas utan ställföreträdare. Om barnet t.ex. lämnar Sverige ska godmanskap endast upphöra om det är att anse som varaktigt. Överförmyndaren beslutar alltid om ett upphörande av godmanskap utom i det fall barnet fyller 18 år. Att lagstiftaren utformat regleringen på det viset torde vara utifrån den omständigheten att fylla 18 år är något ostridigt och självklart. Så är dock inte fallet vid en åldersuppräkning. Om det inte finns en bestämmelse om att en viss typ av beslut ska gälla omedelbart eller det inte särskilt har beslutats om detta, är det brukligt att beslutet inte slår igenom förrän det har vunnit laga kraft. Särskilt inte i de fall beslutet inte går att ta tillbaka, t.ex. om en åldersuppräkning varit felaktig och ett barn under en längre tid varit utan ställföreträdare och andra rättigheter tillkommande ett barn.

Migrationsverket anser att överklagandet ska avslås och anför följande. Migrationsverket har skrivit upp ungdomens ålder i samband med att det den 15 maj 2014 fattades beslut i ärende om uppehållstillstånd m.m. Det aktuella ärendet vann laga kraft först den 20 februari 2015 när Migrationsöverdomstolen beslutade att inte meddela prövningstillstånd. Även Migrationsverket söker vägledning kring hur rätten till ersättning enligt asylersättningsförordningen bör hanteras i dessa fall när överförmyndaren har låtit godmanskapet kvarstå.

SKÄLEN FÖR FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Tillämpliga bestämmelser m.m.

Om ett barn vid ankomsten till Sverige är skilt från båda sina föräldrar eller från någon annan vuxen person som får anses ha trätt i föräldrarnas ställe, ska överförmyndaren förordna en god man att i vårdnadshavares och förmyndares ställe ansvara för barnets personliga förhållanden och sköta dess angelägenheter (2 § lagen [2005:429] om god man för ensamkommande barn).

Ett godmanskap ska upphöra 1) om någon av barnets föräldrar eller någon annan vuxen person som får anses ha trätt i föräldrarnas ställe anländer till Sverige och är i stånd att utöva förmynderskapet och vårdnaden, 2) om barnet varaktigt lämnar Sverige, 3) om en särskilt förordnad vårdnadshavare enligt föräldrabalken utses för barnet, 4) om det är uppenbart att god man av någon annan anledning inte längre behövs. Överförmyndaren beslutar om upphörande av godmanskapet. När barnet fyller 18 år upphör godmanskapet utan särskilt beslut (5 § lagen om god man för ensamkommande barn).

En kommun har rätt till ersättning för kostnader för god man till ensamkommande barn som omfattas av 1 § första stycket 1 och 2 lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande m.fl. (8 § asylersättningsförordningen).

Förvaltningsrättens bedömning

Frågan i målet är från vilken tidpunkt en av Migrationsverket uppräknad ålder kan anses som rättskraftigt gällande, dvs. vid tidpunkten för uppräknandet, vid meddelandet av beslut som innehåller åldersuppräknningen eller när beslutet vinner laga kraft.

I målet är ostridigt att den ungdom som godmanskapet gäller för omfattas av 1 § första stycket 1 och 2 lagen om mottagande av asylsökande m.fl. I målet är även ostridigt att det beslut som meddelades i det underliggande asyl-ärendet den 15 maj 2014 inte är omedelbart gällande utan vinner laga kraft först när det inte längre går att överklaga.

JO har i beslut dnr 4107-2011, meddelat den 12 december 2012, uttalat följande om åldersbestämningar. Med hänsyn till de konsekvenser en åldersbedömning får för ensamkommande asylsökande som uppger att de är minderåriga, är det av stor vikt att bedömningen genomförs på ett så rätt-säkert sätt som möjligt. En grundläggande förutsättning är att den baseras på ett tillfredställande beslutsunderlag. Beslutsunderlaget kan förändras under asylärendets gång. Utgångspunkten bör därför vara att bedömningen av om en sökande är vuxen eller minderårig ska ske i samband med att ett beslut i asylärendet fattas. Fram till dess bör den ålder som sökande uppgett vid ansökningstillfället godtas, om det inte är alldeles uppenbart att uppgiften är felaktig.

JO har vidare i beslut dnr 6942-2013, meddelat den 9 april 2015, som rörde en åldersbestämning i samband med huruvida en överföring enligt Dublin-förordningen skulle ske, uttalat följande. Jag är införstådd med att den asyl-sökandes ålder har betydelse för hur ärendet ska handläggas och har inga invändningar mot att den preliminära uppfattning som åldersutredningen har lett fram till får avgöra inriktningen på Migrationsverkets handläggning fram till dess att verket beslutar i frågan om överföring. Däremot finns det enligt min mening invändningar från rättssäkerhetssynpunkt mot att hantera saken på det sätt Migrationsverket har gjort i ärendet. I en tjänsteanteckning redovisas den åldersutredning som gjorts i ärendet och det anges att verket anser att den enskilde inte har gjort sannolikt att han är under 18 år och att verket därför ändrar hans födelsedatum. I stället för en preliminär åldersbe-dömning har bedömningen fått formen av ett icke överklagbart beslut med

omedelbara rättsverkningar för den enskilde. Den ordning som Migrationsverket tillämpat innebar att den enskilde, som fram till dess hade ansetts vara under 18 år, förlorat sin rätt till bl.a. god man, skolgång och särskilt boende under den fortsatta asylprocessen. Det är inte acceptabelt.

Med ledning av dessa uttalanden anser förvaltningsrätten att en åldersbestämning inte har några rättsverkningar innan ett beslut har fattats i asylärendet. Eftersom åldersbestämningen i förevarande fall finns intaget i ett beslut som inte får rättsverkningar förrän det vunnit laga kraft får detta anses gälla även åldersbestämningen. Beslutet i det underliggande asylärendet vann laga kraft när Migrationsöverdomstolen beslutade att inte meddela prövningstillstånd den 20 februari 2015. Fram till dess har godmanskapet således varit gällande eftersom ungdomen i målet inte innan denna tidpunkt kan anses ha fyllt 18 år i enlighet med 5 § lagen om god man för ensamkommande barn. Eftersom kriterierna i 8 § asylersättningsförordningen därmed är uppfyllda är Lidköpings kommun berättigad till statlig ersättning för den gode mannens kostnader för perioden den 4 september 2014–29 november 2014 om 13 701 kr. Överklagandet ska därför bifallas.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 1 (DV 3109/1 B)

Ann Rittri

Rådman

I avgörandet har även nämndemännen Susanne Brün, Muraiz Medic och Parisa Rezaeivar deltagit.

Föredragande i målet har varit förvaltningsrättsnotarien Malin Byttner.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Den som vill överklaga kammarrättens avgörande ska skriva till Högsta förvaltningsdomstolen. Skrivelsen ställs alltså till Högsta förvaltningsdomstolen *men ska skickas eller lämnas till kammarrätten.*

Överklagandet ska ha kommit in till kammarrätten *inom tre veckor* från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagande för det allmänna räknas dock från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagande infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommar-, jul- eller nyårsafton, räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i Högsta förvaltningsdomstolen krävs att *prövningstillstånd* meddelas. Högsta förvaltningsdomstolen lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas eller om det finns synnerliga skäl till sådan prövning, såsom att det finns grund för resning eller att målets utgång i kammarrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Om prövningstillstånd inte meddelas står kammarrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till Högsta förvaltningsdomstolen varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla följande uppgifter;

1. den klagandes namn, person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till Högsta förvaltningsdomstolen
2. det beslut som överklagas med uppgift om kammarrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet
3. de skäl som klaganden vill åberopa för sin begäran om att få prövningstillstånd
4. den ändring av kammarrättens beslut som klaganden vill få till stånd och skälen för detta
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.